

DEF: AZ $\{a_n\}$ SOROZAT HATÁRÉRTÉKE
AZ A SZÁM, HA MINDEN $\varepsilon > 0$ -HOZ
LEHET TALÁLNI OLYAN N -ET, HOGY
 $n \geq N$ ESETÉN $|a_n - A| < \varepsilon$.

FELŐLÉS: $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = A$ $a_n \rightarrow A$

$\{a_n\}$ KONVERGENS \Leftrightarrow VAN HATÁRÉRTÉKE

SZÓBAN: $a_n \rightarrow A$, HA A BÁRMILYEN KICSI
 ε SUGARÚ $(A - \varepsilon, A + \varepsilon)$ KÖRNYEZETÉHEZ VAN OLYAN N
KÜSZÖBINDEX, HOGY $a_N, a_{N+1}, a_{N+2}, \dots$ MÁR
MIND EBBEN AZ $(A - \varepsilon, A + \varepsilon)$ KÖRNYEZETBEN VAN.

PL: $a_n = \frac{n}{2n+1}$

HOGY TALÁLJUK KI,
HOGY MIHEZ KONVERGÁL?

HA $n = 10^6$, AKKOR

$$a_n = a_{10^6} = \frac{10^6}{2 \cdot 10^6 + 1} \approx \frac{1}{2}$$

TENA'T $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \frac{1}{2}$ ÉS MI AZ $\varepsilon = 10^{-4}$ -

HEZ TARTOZÓ N KÜSZÖBINDEX?

$$a_n = \frac{n}{2n+1} \quad A = \frac{1}{2} \quad a_n - A = \frac{n}{2n+1} - \frac{1}{2} =$$

$$= \text{KÖZÖS NEVEZŐ} = \frac{n}{2n+1} - \frac{n+\frac{1}{2}}{2n+1} =$$

$$= \frac{(-\frac{1}{2})}{2n+1} = \frac{-1}{4n+2}, \text{ TENÁT } |a_n - A| = \frac{1}{4n+2}$$

$$\text{KELL: } |a_n - A| \leq \epsilon = 10^{-4}, \text{ AZAZ } \frac{1}{4n+2} \leq \frac{1}{10^4}$$

$$\text{AZAZ } 10^4 \leq 4n+2, \text{ AZAZ } 2499.5 \leq n$$

MIVEL AZ N KÖSZÖBINDEX EGÉSZ SZÁM KELL, HOGY LEGYEN, ÍGY $N = 2500$, MERT

HA $2500 \leq n$ AKKOR $|a_n - A| \leq \epsilon$ ✓

TÉTEL: MONOTON NÖVŐ ÉS FELÜLRŐL KORLÁTOS SOROZAT KONVERGENS.

$$\text{AZAZ: HA } a_1 \leq a_2 \leq a_3 \leq \dots \leq a_n \leq a_{n+1} \leq \dots \leq K$$

$$\text{AKKOR } \lim_{n \rightarrow \infty} a_n = A, \text{ AHOL } A \text{ AZ } \{a_n\} \text{ SOROZAT}$$

LEGKISEBB FELSŐ KORLÁTJA.

(HASONLÓAN: CSÖKKENŐ & ALULRÓL KORL. \Rightarrow KONV.)

EGY SOROZAT, AMI NEM KONVERGENS:

$$a_n = (-1)^n \cdot \frac{n+2}{n}$$

PA'ROS TAGOK 1-HEZ } KONVER-
PA'RATLAN TAGOK (-1)-HEZ } GALNAK

NEM KONVERGENS = DIVERGENS

EGY KONVERGENS SOROZATNAK CSAK EGY
HATA'RERTÉKE VAN.

DEF: $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = +\infty$, HA B'ARMILYEN
NAGY K -HOZ VAN OLYAN N , HOGY
MINDEN $n \geq N$ -RE $a_n \geq K$

HÍRES SOROZATOK LIMESZEI:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} n = +\infty$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} n^2 = +\infty$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt{n} = +\infty$$

A'LTALÁBAN: $\lim_{n \rightarrow \infty} n^d = +\infty$, HA $d > 0$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n} = 0$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{\sqrt{n}} = 0$$

A'LT: $\lim_{n \rightarrow \infty} n^d = 0$ HA $d < 0$

$$d = -1$$

$$d = -\frac{1}{2}$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \ln(n) = +\infty$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} b^n = \begin{cases} +\infty & \text{HA } b > 1 \\ 1 & \text{HA } b = 1 \\ 0 & \text{HA } |b| < 1 \end{cases}$$

HA $b \leq -1$, AKKOR AZ $a_n = b^n$ SZOROZAT DIVERGENS.

PL: $b = -2$: $a_0 = 1, a_1 = -2, a_2 = 4, a_3 = -8, a_4 = 16, a_5 = -32, a_6 = 64, \dots$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} n! = +\infty$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} n^n = +\infty$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{c} = 1$$

$$n^{1/n} = \sqrt[n]{n}, \quad \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{n} = 1 \leftarrow \text{BIZ KÉSŐ BB.}$$

$$\ln(n) \ll n^d \ll b^n \ll n! \ll n^n$$

\uparrow \uparrow
 $d > 0$ $b > 1$

\ll JELENTÉSE: $a_n \ll b_n$, HA $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = 0$

TEHÁT PL:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln(n)}{\sqrt{n}} = 0$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^3}{3^n} = 0$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{100^n}{n!} = 0$$

ZG. OLDAL

EGY BIZONYÍTÁS: MIÉRT IGAZ, HOGY $\frac{100^n}{n!} \rightarrow 0$?

$$a_{100} = \frac{100^{100}}{100!}$$

$$a_{101} = a_{100} \cdot \frac{100}{101}$$

$$a_{102} = a_{100} \cdot \frac{100}{101} \cdot \frac{100}{102}$$

$$a_{102} \leq a_{100} \cdot \left(\frac{100}{101}\right)^2$$

$$a_{103} \leq a_{100} \cdot \left(\frac{100}{101}\right)^3$$

STB

$$\lim_{n \rightarrow \infty} a_{100} \cdot \left(\frac{100}{101}\right)^n = 0 \quad \checkmark$$

MÉG EGY BIZ:

AZ $a_n = \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n$ SOROZAT KONVERGENS

BEBIZONYÍTJUK, HOGY

(a) a_n MONOTON NÖVŐ

(b) FELÜLRŐL KORLÁTOS:

$$a_n \leq 3 \quad \text{MINDEN } n\text{-RE}$$

ÉS EKKOR A 24. OLDAL ALJÁN KIMONDOTT

TÉTEL MIATT KONVERGENS LESZ $\{a_n\}$.

BIZ: SZÜKSÉG LESZ HOZZÁ

BINOMIÁLIS TÉTEL:

$$(a+b)^n = \binom{n}{0} \cdot a^n \cdot b^0 + \binom{n}{1} \cdot a^{n-1} \cdot b^1 + \binom{n}{2} \cdot a^{n-2} \cdot b^2 + \dots + \binom{n}{n-1} \cdot a^1 \cdot b^{n-1} + \binom{n}{n} \cdot a^0 \cdot b^n$$

27. OLDAL

$$\binom{n}{k} = \frac{n!}{k! \cdot (n-k)!} = \frac{n \cdot (n-1) \cdot \dots \cdot (n-k+1)}{k!}$$

$$\binom{n}{0} = 1 \quad \binom{n}{1} = n \quad \binom{n}{2} = \frac{n \cdot (n-1)}{2!}$$

(a) $\left(1 + \frac{1}{n}\right)^n \leq \left(1 + \frac{1}{n+1}\right)^{n+1}$ MIÉRT?

$$\left(1 + \frac{1}{n}\right)^n = 1 + \binom{n}{1} \cdot \frac{1}{n} + \binom{n}{2} \cdot \frac{1}{n^2} + \dots + \binom{n}{n} \cdot \frac{1}{n^n} =$$

$$= 1 + 1 + \frac{n \cdot (n-1)}{2! \cdot n^2} + \frac{n \cdot (n-1) \cdot (n-2)}{3! \cdot n^3} + \dots =$$

$$= 1 + 1 + \frac{1}{2!} \cdot \left(1 - \frac{1}{n}\right) + \frac{1}{3!} \cdot \left(1 - \frac{1}{n}\right) \cdot \left(1 - \frac{2}{n}\right) + \dots = \textcircled{A}$$

NASONLÓAN: $\left(1 + \frac{1}{n+1}\right)^{n+1} =$

$$1 + 1 + \frac{1}{2!} \cdot \left(1 - \frac{1}{n+1}\right) + \frac{1}{3!} \cdot \left(1 - \frac{1}{n+1}\right) \cdot \left(1 - \frac{2}{n+1}\right) + \dots = \textcircled{B}$$

\textcircled{B} ÖSSZEGET TAGONKÉNT NAGYOBB AZ \textcircled{A}

ÖSSZEGENÉL (ÉS 1-EL TÖBB TAGJA VAN)

TEHÁT $\textcircled{A} < \textcircled{B}$ ✓✓✓

$$(b) \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n \leq 3 \quad \text{MIÉRT?}$$

$$\begin{aligned} \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n &= 1 + 1 + \frac{1}{2!} \cdot \left(1 - \frac{1}{n}\right) + \frac{1}{3!} \left(1 - \frac{1}{n}\right) \cdot \left(1 - \frac{2}{n}\right) + \dots \\ &\leq 1 + 1 + \frac{1}{2!} + \frac{1}{3!} + \frac{1}{4!} + \dots \\ &\leq 1 + 1 + \underbrace{\left(\frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{8} + \dots\right)}_{=1} = 3 \end{aligned}$$

DEF: A $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n$ SZÁMOT e -VEL JELÖLJÜK.

$$e \approx 2.71$$

TOVÁBBÁ:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 - \frac{1}{n}\right)^n = \frac{1}{e}$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{2}{n}\right)^n = e^2$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{n}\right)^{2n} = e^2$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{x}{n}\right)^n = e^x$$

ÉLŐLY ÉTKEK: HA

$$\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} a_n \cdot b_n = C$$

AKKOR

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + a_n\right)^{b_n} = e^C$$

29. OLDAL

$$\text{PL: } \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n+3}{n-4} \right)^{5n+2} = (?)$$

$$\frac{n+3}{n-4} = \frac{n-4+7}{n-4} = 1 + \frac{7}{n-4}$$

$$a_n = \frac{7}{n-4}$$

$$b_n = 5n+2$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} a_n \cdot b_n = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{35n+14}{n-4} = 35$$

$$\text{TENA'T } (?) = e^{35}$$

LIMESZEK TULAJDONSÁGAI:

$$\text{HA } \lim_{n \rightarrow \infty} a_n = A \text{ és } \lim_{n \rightarrow \infty} b_n = B \text{ és } c_n = a_n + b_n$$

$$\text{AKKOR } \lim_{n \rightarrow \infty} c_n = A + B \text{ . UGYANEZ RÖVIDEBBEN:}$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} (a_n + b_n) = \left(\lim_{n \rightarrow \infty} a_n \right) + \left(\lim_{n \rightarrow \infty} b_n \right)$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} a_n \cdot b_n = \left(\lim_{n \rightarrow \infty} a_n \right) \cdot \left(\lim_{n \rightarrow \infty} b_n \right)$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = \frac{\lim_{n \rightarrow \infty} a_n}{\lim_{n \rightarrow \infty} b_n}$$

HA $\lim_{n \rightarrow \infty} b_n \neq 0$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} c \cdot a_n = c \cdot \lim_{n \rightarrow \infty} a_n$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_n} =$$

$$\sqrt{\lim_{n \rightarrow \infty} a_n}$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \ln(a_n) = \ln(\lim_{n \rightarrow \infty} a_n)$$

← @

PL: VEZESSÜK LE AZT, HOGY

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{n} = 1$$

ABBÓL, HOGY

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln(n)}{n} = 0$$

↑ ☺

← ☹

MEGOLDÁS:

$$a_n := \sqrt[n]{n} = n^{1/n}$$

$$\ln(a_n) = \ln(n^{1/n}) = \frac{1}{n} \cdot \ln(n) = \frac{\ln(n)}{n}$$

$$\ln(\lim_{n \rightarrow \infty} a_n) \stackrel{@}{=} \lim_{n \rightarrow \infty} \ln(a_n) = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln(n)}{n} \stackrel{\text{☹}}{=} 0$$

$$\ln(\lim_{n \rightarrow \infty} a_n) = 0$$

$$\ln(1) = 0$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 1$$

⇒

☺

✓

3A. OLDAL